

Terenga 2: Hōtaka 24 – noa atu

I te tīmatanga ko te kupu. Ko te kupu te huarahi e puta ai te whakaaro o te tangata ki te ao mārama. Tēnā tātou e whai nei kia pūrangiāho ake tō tātou māramatanga ki tō tātou reo.

Hei Mahi Whakarongo

Kua tīpakohia tētehi anō kaikōreo nō runga i te hōtaka o 'He Iwi Whakapono' e kōrero ana mō ngā āhuatanga o te wairuatanga. Anei ngā pātai hei whakautu mā koutou.

1. He aha te tikanga o tā Ruia pātai ki a Charles e pā ana ki te kiriata o Avatar?
2. Ki tō Charles whakaaro, kua roa nei tātou e aha ana ki te ao?
3. He aha te hua ka puta i ēnā mahi a te tangata?

Whakatauritehia ō whakautu ki ā te hunga ākongā o AKO.

He Whakamārama

noa atu = ages ago

Ka taea tēnei kīanga te noho hei whakautu poto ki ētehi pātai pēnei i ēnei:

- a. Nō nawhea koutou i tae mai ai? Noa atu, e tā!
- e. Kua mārena kōrua? Noa atu.

He wā anō ka noho ki rō rerenga kōrero roa ake. Tirohia ēnei taurira:

- i. Nō mua noa atu tēnei tikanga. *This custom is from aeons ago.*
- o. Kua tae noa atu au ki Haina. *I went to China ages ago.*
- u. Kua mate noa atu tō mātou kuia. *Our grandmother died a very long time ago.*

Hei Manatu

He āhuatanga whakahuahua te kaupapa hei manatu mā tātou i te rā nei. Ka mutu, e hāngai ana ki te whakatakotoranga o te rā.

Kei wareware i a tātou, mehemea he oro puare kei te mutunga o tētehi kupu, ā, he oro puare anō kei te tīmatanga o te kupu e whai ana, me rere te whakahua. Anei ētehi taurira:

- noa / atu
- noa / iho
- rawa / atu
- tonu / atu
- rā / anō
- ka / aroha

Hei Mahi

Anei te whakautu, he aha te pātai?

1. I kite noa atu te whānau i tērā āhua ōna.
2. Noa atu, e tā!
3. Kua pau noa atu.
4. I hūnuku noa atu mātou ki reira.

Whakautu (He taurira):

1. Kua wehe māua ko Hēmi, he kaha pukuriri nōna.
2. Nō nawhea koe i tae mai ai?
3. He tio kei te toe?
4. Nō nā tata noa iho koutou i tau atu ai ki Tauranga?